

TALJA, MIKKO: ESBL-entsyymejä tuottavien suolistobakteerien oireeton kantajuus väestössä

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 50 s., 4 liites.

Biolääketieteen laitos, Lääketieteellinen mikrobiologia ja immunologia

Syyskuu 2017

Antibiooteille vastustuskykyiset bakteerit ovat yleistyneet maailmanlaajuisesti 2000-luvulla. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, kuinka suuri osa suomalaisista kantaa oireettomana suolistossaan antibiooteille resistenttejä, ESBL-entsyymejä tuottavia suolistobakteereita. Lisäksi tarkoituksena on verrata, vaikuttavatko tietyt riskitekijät kantajuuteen.

Tutkimus on tehty Turun yliopiston Lääketieteellisen tiedekunnan Lääketieteellisen mikrobiologian ja immunologian yksikössä yhteistyössä Turun yliopistollisen keskussairaalan (Tyks) Sairaalahygienian ja infektioiden torjuntayksikön ja Tyksin Mikrobiologia ja genetiikan palvelualueen kanssa. Tutkimusta varten on kerätty 176 ulostenäytettä vapaaehtoisilta henkilöiltä. Suurin osa heistä (120) on Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opiskelijoita, loput rekrytoidut ovat Tyksiin hoidonarviointiin tai kontrollikäynnille tulleita henkilöitä. Riskitekijöiden kartoittamista varten vapaaehtoiset ovat täyttäneet yhteensä 174 kyselykaavaketta.

Tutkimuksemme mukaan hieman yli 6 % tutkimushenkilöistä (11/176) kantoi oireettomasti ESBL-bakteeria suolistossaan. Tulos tukee Euroopassa viime aikoina saatuja tuloksia. Ennakkoon suurimmiksi kantajuuden riskitekijöiksi arvioidut matkailu ja antibioottien aiempi käyttö, osoittautuivat myös meidän tutkimuksessamme todennäköisimmiksi riskitekijöiksi, vaikka aineistomme jäi pieneksi. Vain yhden ESBL-positiivisen löydöksen taustalla ei ollut matkailua edeltävän puolen vuoden aikana tai antibioottien käyttöä edeltävän kolmen kuukauden aikana. Yllättäen kuitenkin Aasiaan matkustaminen ei tutkimuksessamme erottunut muista maanosista todennäköisempänä paikkana tulla ESBL-kantajaksi.

Viimeaikaisten tutkimusten tulosten, mukaan lukien meidän tutkimuksemme, nojalla voidaan katsoa antibioottiresistenssilanteen olevan toistaiseksi parempi Suomessa kuin esimerkiksi Kaakkois-Aasiassa tai jossain Välimeren maissa. Resistentit bakteerien aiheuttamat tartunnat ovat kuitenkin yleistyneet myös Suomessa.

Asiasanat: ESBL, kantajuus, *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*